

Anna Nordström
Avdelningen för kemi, miljö och fodersäkerhet

Miljö- och energidepartementet
Naturmiljöenheten
103 33 Stockholm

m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande remiss: Havs- och vattenmyndighetens rapport Tydligare regler för små avloppsanläggningar med tillhörande konsekvensanalys

Författningsförslag för avloppsanläggningar upp till 200 pe
M2016/O2191/Nm

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) har anmodats inkomma med synpunkter på Havs- och vattenmyndighetens rapport 'Tydligare regler för små avloppsanläggningar med tillhörande konsekvensanalys', och önskar framföra följande synpunkter.

SVA har inte tagit del av hela rapporten utan begränsat oss till de delar som tydligast berör smittskydd.

ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

I det tidigare förslaget från Havs- och vattenmyndigheten (M2013/790/Nm), gjordes tydlig skillnad på en utsläppspunkts känslighet ur hälso- och miljöskyddssynpunkt och det fanns reduktionskrav för mikroorganismer specificerade för de olika nivåerna av känslighet, vilket SVA ställde sig mycket positiva till. Detta är nu helt borttaget vilket innebär att SVA har svårt att se hur detta förslag kommer göra någon skillnad gentemot nuläget vad gäller hälsoskydd.

Ur hälsoskyddssynpunkt är det oklart hur det nuvarande förslaget bidrar till en ökad samsyn i kommunernas arbete med prövning, vilket är en av målsättningarna. Utan bindande krav att förhålla sig till gällande exempelvis reduktioner blir detta svårt att uppnå. Det ställer stora krav på vägledning och utbildning för att ge en likvärdig bedömning av hälsoskyddet, oberoende av vilken kommun, eller inspektör, som handlägger ärendet.

SVA ser inte heller hur förslaget främjar teknikneutralitet och därigenom teknikutveckling, vilket brukar anses önskvärt när ny lagstiftning införs.

SPECIFIKA SYNPUNKTER

Paragrafer som utgår, 11–16 (s 55–56)

”I stort sett samtliga paragrafer med detaljreglering av hälsoskydd tas bort, med anledning av att osäkerhet råder bland experter.”

SVA ifrågasätter detta resonemang. Vi tror att en arbetsgrupp bestående av experter inom smittskydd kunnat komma längre.

SVA kan instämna i att det är svårt att bestämma vilka indikatororganismer som är lämpliga. Vi anser dock inte att detta är en tillräcklig anledning att inte införa reduktionskrav och vi instämmer inte i övriga motiv. Att ha reduktionskrav för anläggningar och använda schablonmässiga värden för olika delar i anläggningen som man räknar samman vid godkännande borde inte vara orimligt. Anläggningens förväntade reduktionskapacitet skulle utgöra en del i bedömningen av en enskild anläggning, tillsammans med exempelvis utsläppspunktens känslighet ur smittskyddssynpunkt. Att inkommande halter varierar bör ha ingått i den riskbedömning som låg till grund för tidigare förslag på reduktionskrav, och denna variation kan kompenseras genom exempelvis fördröjning som jämnar ut eventuella utsläppstoppar och kompletterande barriärer.

Att annan lagstiftning (stora reningsverk) har för låga krav ser vi inte som ett gott argument för att inte ställa krav på små avloppsanläggningar.

Vi kan inte heller se hur motiven till införande av reduktionskrav skulle skilja sig från resonemanget angående att använda schablonvärden för att bestämma det horisontella skyddsavståndet från avloppsanläggningens infiltrerande del till dricksvattentäkt enligt 16 b §.

16 a §

”En avloppsanläggning får inte medföra mer än obetydlig risk för smitta i dricksvatten för människor eller djur eller annan olägenhet för människors eller djurs hälsa.” Formuleringen ger intryck av att smitta främst är en fara man utsätts för via dricksvatten medan ”annan olägenhet” också har andra möjliga exponeringsvägar. Troligtvis är det så att dricksvatten är den exponeringsväg som är mest relevant för vissa andra faror medan smitta är minst lika aktuellt när det gäller t.ex. badvatten, eller ett barn (eller hund) som leker i dike etc. I motiveringen står dock att ”paragrafen avser risk för förorening av t.ex. dricksvatten, grundvatten, badvatten eller ytvatten som betesdjur dricker eller människor kommer i kontakt med.”

Det hävdas att paragrafen, trots att den ”till viss del är parallell med miljöbalken 9 kap. 7 §... innebär en större tydlighet kring hälsoskydds krav på anläggningar vilket är till nytta för såväl verksamhetsutövare som tillsynsmyndighet”. Vi kan dock inte se hur detta ska kunna uppfyllas utan reduktionskrav.

Det anges att ”Bestämmelsen uppfylls om anläggningen i sig har en dokumenterad robust reduktion av smittämnen”, men det framgår inte vad som utgör en robust reduktion eller hur och av vem denna skall undersökas och dokumenteras.

16 b § (upp t.o.m. 50 pe)

”En avloppsanläggning med en infiltrerande del ska ha ett avstånd om minst 1,0 meter mellan spridningslagrets underkant och högsta förväntade grundvattennivå eller berg, när anläggningen är i drift. Om avloppsanläggningen har toalettavloppsvatten anslutet ska horisontellt skyddsavstånd från avloppsanläggningens infiltrerande del till dricksvattentäkt motsvara grundvattnets förväntade transportsträcka under minst tre månader om inte särskilda skäl finns mot det”

Det är oklart på vilken vetenskaplig grund man baserar slutsatsen att tre månader är tillräckligt ur perspektivet hälsoskydd. Det står i kontrast till att man inte kunnat ta fram några krav på själva anläggningen.

Under ”Motiv” anges att ”särskilda skäl för undantag skulle t ex kunna vara att det handlar om en infiltrerande del av anläggningen som endast är avsedd för kvittblivning och inte rening av avloppsvattnet, om tidigare reningssteg ger en acceptabel smittreduktion. Utsläppet ska i sådana fall bedömas medföra en obetydlig risk för smittspridning.”

Här anges alltså att det finns en acceptabel smittreduktion. Det framgår dock inte vad som anses acceptabelt, eller hur reningen i dessa tidigare reningssteg ska mätas och bedömas.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Jens Mattsson. I den slutliga handläggningen har deltagit forskaren Josefine Elving samt Biträdande statsveterinären Anna Nordström, föredragande.

Med vänlig hälsning

Jens Mattsson

Anna Nordström